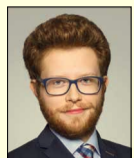


Prawo zamówień publicznych skomplikuje wybór PPK

Zwolnienie ze stosowania unijnych progów, po przekroczeniu których m.in. pracodawcy samorządowcy będą musieli zastosować procedurę przetargową przy tworzeniu PPK, **obowiązuje tylko do końca roku**



Oskar Sobolewski
ekspert Instytutu Emerytalnego,
prawnik w kancelarii Wojewódka i
Wspólnicy

Jednostki sektora finansów publicznych, zgodnie z ustawą o pracowniczych planach kapitałowych (dalej ustawa o PPK), będą miały obowiązek utworzenia PPK w I kwartale 2021 r. Gdyby nie nastąpiła zmiana prawa zamówień publicznych (p.z.p.), nie byłoby żadnych wątpliwości, że przy wyborze instytucji finansowej do zarządzania PPK nie muszą one stosować procedur przetargowych. Ale od nowego roku tak już nie będzie, bo ustawa o PPK została znolizowana tzw. tarczą antykrzysową 4.0, gdzie choć zostało zapisane zwolnienie z p.z.p., to jednak tylko do progów unijnych. Po ich przekroczeniu pracodawcy będą musieli zastosować procedurę przetargową. [ramka 1 i 2]. Jednak zgodnie z obowiązującym do końca roku p.z.p. samorządowcy mogą jeszcze skorzystać ze zwolnienia, które jest bezwarunkowe.

Warto zaznaczyć, że biorąc pod uwagę specyfikę PPK, prawo zamówień publicznych co do zasady nie powinno tu być stosowane, bo pracodawca de facto kupuje usługę, za którą płaci uczestnicy planów kapitałowych [ramka 3]. Opłata nie jest więc to, co pracownik wnosi do PPK w ramach swojej wpłaty (co najmniej 1,5 proc. wynagrodzenia), tylko to, co zarządzająca planami instytucja finansowa potrąca z jego aktywów netto. Zgodnie z ustawą o PPK opłata za zarządzanie nie może być wyższa niż 0,5 proc. wartości aktywów uczestnika. Oprócz tego każda instytucja finansowa może potrącić dodatkowe 0,1 proc. jako premię za wypracowany wynik finansowy. Zgodnie z prawem wynagrodzenie to może być pobierane pod warunkiem:

- realizacji dodatniej stopy zwrotu funduszu inwestycyjnego, funduszu emerytalnego lub subfunduszu za dany rok;
- osiągnięcia w danym roku stopy zwrotu przez fundusz inwestycyjny, fundusz emerytalny lub subfundusz przewyższającej stopę referencyjną;
- osiągnięcia na ostatni dzień wyceny w listopadzie w danym roku stopy zwrotu przez fundusz inwestycyjny, fundusz emerytalny lub subfundusz na poziomie nie niższym niż 75 proc. najwyższych stóp zwrotu funduszy tej samej zdefiniowanej daty.

Wartość zamówienia i sposób obliczenia

Każdy pracodawca z sektora finansów publicznych powinien dokonać obliczenia, czy w jego przypadku zostaną przekroczone progi unijne. Jeśli tak, to po 1 stycznia 2021 r. będzie musiał przeprowadzić procedurę wyboru instytucji zarządzającej pracowniczymi planami kapitałowymi z uwzględnieniem trybu przetargowego. Przy czym przez wartość zamówienia nie należy rozumieć budżetu, jaki pracodawca musi przygotować do sfinansowania PPK, tylko opłaty, jakie zostaną poniesione przez uczestników planów kapitałowych.

W pierwszej kolejności pracodawca powinien określić, ile osób zatrudnionych jest w danej jednostce. Warto podkreślić, że przez osobę zatrudnioną należy rozumieć przede wszystkim pracowników w rozumieniu przepisów kodeksu pracy, ale także obowiązkowo oskładkowanych zleceniobiorców (składka emerytalna i rentowa).

W drugiej kolejności należy ustalić, jaki jest budżet wynagrodzeń w skali miesiąca (wraz z oskładkowanymi składnikami wynagrodzenia), co oznacza nie tylko pensje zasadnicze, lecz także wszelkie dodatki, np. wynagrodzenie za nadgodziny, nagrody (trzynastki, nagrody kwartalne i inne).

Posiadając takie dane, pracodawca może już obliczyć, jaka będzie wartość zamówienia przez pomnożenie tych

kwot przez 48 miesięcy (dla ustalenia wartości zamówienia w przypadku usług na czas dłuższy niż cztery lata przyjmuje się 48 miesięcy), a także przez 0,6 proc. (maksymalna opłata za zarządzanie PPK).

Przyjmijmy: w przypadku jednostek sektora finansów publicznych będących administracją centralną nie może ona przekroczyć 139 tysięcy euro, natomiast w przypadku jednostek sektora finansów publicznych dla administracji centralnej wynosi 214 tysięcy euro. Będzie to więc odpowiednio kwota 593 432,7 zł i 913 630,2 zł.

PRZYKŁAD 1

Pracodawca będący jednostką sektora finansów publicznych w ramach administracji samorządowej zatrudnia 2358 osób. Średnie wynagrodzenie wynosi 3490 zł. Czy w takiej sytuacji wartość zamówienia przekroczy próg unijny, który dla zamówień w administracji samorządowej nie może być wyższy niż 214 tysięcy euro? $2358 \times 3490 \text{ zł} \times 0,6 \text{ proc.} \times 48 = 2\,370\,072,96 \text{ zł}$ – próg unijny został przekroczony. Czyli jeżeli pracodawca rozpocznie procedurę tworzenia PPK po 1 stycznia 2021 r., będzie zobowiązany do przeprowadzenia wyboru instytucji finansowej zarządzającej PPK w trybie nowego p.z.p.

PRZYKŁAD 2

Pracodawca będący jednostką sektora finansów publicznych w ramach administracji centralnej zatrudnia 564 osoby, średnie wynagrodzenie wynosi 5320 zł. Czy w takiej sytuacji wartość zamówienia przekroczy próg unijny, który dla zamówień w administracji centralnej nie może być wyższy niż 139 tys. euro? $564 \times 5320 \text{ zł} \times 0,6 \text{ proc.} \times 48 = 864\,138,24 \text{ zł}$ – próg unijny został przekroczony. Jeśli pracodawca rozpocznie procedurę tworzenia PPK po 1 stycznia 2021 r., będzie zobowiązany do przeprowadzenia wyboru instytucji finansowej, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie PPK w trybie przetargowym.

PRZYKŁAD 3

Urząd gminy zatrudnia 55 osób, średnie wynagrodzenie wynosi 3478 zł. Czy w takiej sytuacji wartość zamówienia przekroczy próg unijny, który dla zamówień w administracji centralnej nie może być wyższy niż 139 tys. euro? $55 \times 3478 \text{ zł} \times 0,6 \text{ proc.} \times 48 = 55\,091,52 \text{ zł}$ – próg unijny nie został przekroczony. Oznacza to, że po 1 stycznia 2021 r. pracodawca nie będzie zobowiązany do przeprowadzenia wyboru instytucji finansowej na zarządzanie PPK w trybie przetargowym.

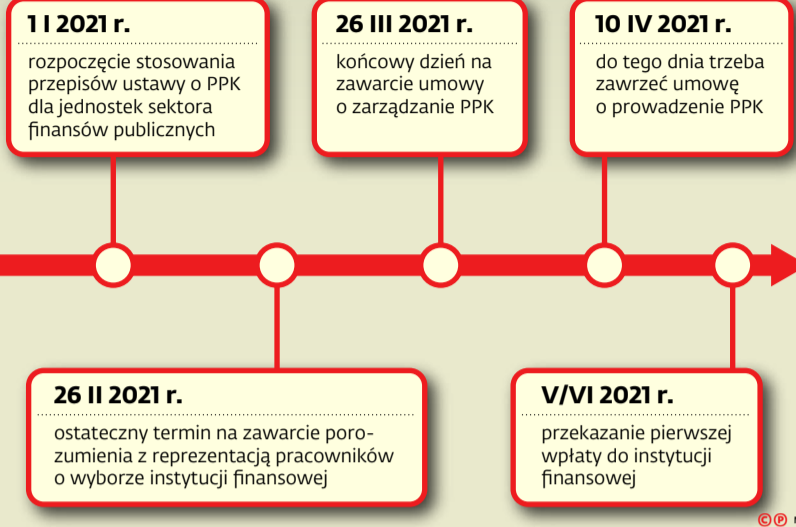
Warto się pośpieszyć

W przykładzie pierwszym i drugim pracodawcy, o ile zdecydują się rozpocząć procedurę wyboru instytucji finansowej dopiero w 2021 r., czyli w reżimie nowego prawa zamówień publicznych, będą musieli przeprowadzić przetarg na wybór instytucji finansowej. Jeżeli jednak rozpoczną całą procedurę już w 2020 r., to zgodnie z treścią przepisów przejściowych ustawy wprowadzającej nowe PPK będą zwolnieni z obowiązku jego stosowania w 2021 r.

Pracodawcy z sektora finansów publicznych, także jednostki samorządu terytorialnego, nie będą ponosiły odpowiedzialności za wybór zarządzającego PPK, ale ich decyzje będą miały wpływ na wysokość emerytury pracowników.

Trzecia sytuacja to przykład, kiedy jednostka samorządowa nie będzie musiała tworzyć PPK w formie przetargu i to niezależnie od tego, kiedy rozpoczęła procedurę wyboru instytucji finansowej, a więc czy przystąpi do niej w 2020 r.,

Harmonogram



Ramka 1

Na czym polega zmiana

Zgodnie z art. 120 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych do p.z.p. został wprowadzony art. 4 pkt 4, z którego wynika, że prawa zamówień publicznych nie stosuje się do „umów z zakresu prawa pracy, w tym umów o zarządzanie pracowniczymi planami kapitałowymi, o których mowa w ustawie z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz.U. poz. 2215)”. W czerwcu, przyjmując tzw. tarczą antykrzysową 4.0., ustawodawca zdecydował znolizować ustawę o PPK, wprowadzając do niej art. 7 ust. 2a, który ma wejść w życie od 1 stycznia 2021 r. Stanowi on, że „do umów o zarządzanie PPK oraz umów o prowadzenie PPK nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. poz. 2019 oraz z 2020 r. poz. 288), jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż progi unijne, o których mowa w art. 3 ust. 1 tej ustawy”.

Ramka 2

Progi unijne od 2020 r. dla dostaw i usług wynoszą:

- 139 tys. euro (do końca 2019 r. było to 144 tys. euro) dla zamówień w administracji centralnej;
 - 214 tys. euro (do końca 2019 r. było to 221 tys. euro) dla zamówień w administracji samorządowej.
- Kurs do obliczenia wartości zostaje ustalony na dwa lata i obecnie wynosi 1 euro = 4,2693 zł.

Ramka 3

Dla kogo

PPK zostaną objęci pracownicy i zleceniobiorcy obowiązkowo oskładkowani. By zostać uczestnikiem PPK, każda z tych osób musi mieć trzymiesięczny staż pracy w danej jednostce. Osoby w wieku 18–54 lata zostaną zapisane automatycznie, o ile nie złożą deklaracji rezygnacji z dokonywania wpłat do PPK, natomiast osoby w wieku 55–69 lat mogą się zapisać do PPK na swój wniosek. Pozostali, czyli pracownicy poniżej 18. roku życia i osoby powyżej 70. roku życia – do PPK nie mogą się zapisać.

czy też zdecyduje się poczekać na początek 2021 r.

Tak więc ze względu na specyfikę i złożoność procesu utworzenia PPK warto rozpocząć procedury jeszcze w tym roku. Warto też pamiętać, że każda z ponad 40 tys. jednostek sektora finansów publicznych musi mieć utworzony plan kapitałowy najpóźniej do 26 marca 2021 r. (zawarcie umowy o zarządzanie PPK), a pierwszej wpłaty należy dokonać od pierwszego wypłaconego wynagrodzenia najpóźniej po 10 kwietnia 2021 r. (ostateczny termin na zawarcie umowy o prowadzenie PPK). Fakt, że jednostka sektora finansów nie zdąży tego zrobić ze względu na proces wyboru instytucji finansowej w drodze p.z.p., nie będzie usprawiedliwieniem dla nieterminowego zawarcia umowy o zarządzanie PPK, za co grozi kara finansowa do 1,5 proc. budżetu wynagrodzeń za rok 2020. ©P

Podstawa prawna:

- ustawa z 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (t.j. Dz.U. 2020 r. poz. 568); ost.zm. Dz.U. z 2020 r. poz. 1086)
- tzw. tarcza antykrzysowa 4.0, czyli ustawa z 23 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczo-

nym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. 2020 r. poz. 1086)

- ustawa z 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1843; ost.zm. Dz.U. z 2020 r. poz. 1086)
- ustawa z 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2019 r. poz. 2019; ost.zm. Dz.U. z 2020 r. poz. 288)

Pisaliśmy o tym...

„Wprowadzenie pracowniczych planów kapitałowych to wyzwanie także dla podmiotów publicznych” w dodatku Samorząd i Administracja z 29 sierpnia 2018 r.

